

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вища освіта і наука

науково-аналітичний огляд

№ 12 (грудень) 2021 р.

Вища освіта і наука : науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. А. В. Козонущенко ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. – Київ : [б. в.], 2022. – 2021, № 12 (грудень). – 34 с.

Науково-аналітичний огляд представляє публікації з історії та сьогодення й перспектив розвитку сучасної вищої освіти та науки, як в Україні, так і за її межами.

Цей покажчик репрезентує матеріали з поточних надходжень до фондів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича: навчальну та монографічну літературу, періодичні видання й матеріали конференцій.

Розраховано на освітян, науковців, викладачів, студентів й фахівців з бібліотечно-інформаційної галузі.

Зміст

Нормативно-правова база вищої освіти та науки в Україні.....	4
<i>Закони України. Постанови Верховної Ради України</i>	4
<i>Укази та розпорядження Президента України</i>	5
<i>Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України</i>	5
<i>Накази, листи, повідомлення Міністерства освіти і науки України</i>	6
Вища освіта і наука за кордоном.....	8
Вища освіта і наука в Україні.....	8
<i>Вступ до ЗВО, зовнішнє незалежне оцінювання</i>	12
Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи.....	13
<i>Державний вищий навчальний заклад "Університет менеджменту освіти"</i>	15
<i>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i>	15
<i>Львівський національний університет імені Івана Франка</i>	15
<i>Національна академія наук України</i>	16
<i>Національний авіаційний університет</i>	16
<i>Національний медичний університет імені О. О. Богомольця</i>	16
<i>Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"</i>	16
<i>Національний університет "Острозька академія"</i>	17
<i>Одеський національний економічний університет</i>	17
<i>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</i>	17
<i>Сумський державний університет</i>	18
<i>Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького</i>	18
Учасники навчально-виховного процесу.....	18
<i>Викладачі</i>	18
<i>Студенти</i>	19
Окремі предмети, галузі.....	19
Управління в системі вищої освіти та ЗВО.....	25
Фінансово-економічні відносини у сфері вищої освіти, науки, оплата праці, стипендії.....	25
Список книжкових видань (монографії, підручники, навчальні посібники, матеріали конференцій тощо).....	27
Список періодичних видань, матеріали з яких уміщено в огляді.....	32

Нормативно-правова база вищої освіти та науки в Україні

Закони України. Постанови Верховної Ради України

1. **Про внесення** змін до деяких законів України щодо функціонування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : постанова Верховної Ради України від 2 листопада 2021 року № 1838-ІХ // Урядовий кур'єр. – Київ, **2021**. – 25 листоп. (№ 227). – С. 6.

2. **Про внесення** змін до Постанови Верховної Ради України "Про встановлення іменних стипендій Верховної ради України студентам вищих навчальних закладів" щодо зміни розміру іменних стипендій Верховної Ради України студентам вищих навчальних закладів " : постанова Верховної Ради України від 17 грудня 2021 р. № 1987-ІХ // Голос України. – Київ, **2021**. – 18 лист. (№ 218). – С. 13.

3. **Про внесення** змін до Постанови Верховної Ради України "Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України студентам вищих навчальних закладів щодо зміни розміру іменних стипендій Верховної Ради України та уточнення окремих термінів : постанова Верховної Ради України від 17 грудня 2021 р. № 1987-ІХ // Голос України. – Київ, **2021**. – 29 груд. (№ 248). – С. 13.

4. **Про внесення** змін до Постанови Верховної Ради України "Про заснування соціальних стипендій Верховної ради України для студентів вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей" щодо підвищення розміру соціальних стипендій Верховної ради України та уточнення деяких положень : постанова Верховної Ради України від 17 грудня 2021 р. № 1988-ІХ // Голос України. – Київ, **2021**. – 18 лист. (№ 218). – С. 13.

5. **Про внесення** змін до Постанови Верховної Ради України "Про заснування соціальних стипендій Верховної Ради України для студентів вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей" щодо підвищення розміру соціальних стипендій Верховної Ради України та уточнення

деяких положень : постанова Верховної Ради України від 17 грудня 2021 р. № 1988-IX // Голос України. – Київ, 2021. – 29 груд. (№ 248). – С. 13.

6. **Про присудження** Премії Верховної Ради України молодим ученим за 2020 рік : постанова Верховної ради України від 1 грудня 2021 р. № 1918-IX // Голос України. – Київ, 2021. – 7 груд. (№ 231). – С. 6.

Укази та розпорядження Президента України

7. **Про надання** Державному університету "Одеська політехніка" статусу національного : Указ Президента України від 23 листопада 2021 року № 593/2021 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 25 листоп. (№ 227). – С. 4.

8. **Про деякі** заходи щодо відновлення та розвитку морських наукових досліджень і науково-дослідного флоту : Указ Президента України від 3 грудня № 617/2021 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 7 груд. (№ 235). – С. 4.

9. **Про присудження** премій Президента України для молодих вчених 2021 року : Указ Президента України від 16 грудня 2021 року № 659/2021 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 18 груд. (№ 244). – С. 8.

10. **Про присудження** Національної премії України імені Бориса Патона 2021 року : Указ Президента України від 16 грудня 2021 р. № 660/2021 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 18 груд. (№ 244). – С. 9.

Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України

11. **Деякі** питання присудження (позбавлення) наукових ступенів : постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Груд. (№ 12). – С. 32–45.

12. **Деякі** питання присудження (позбавлення) наукових ступенів : постанова Кабінету Міністрів від 17 листопада 2021 р. № 1197 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 23 листоп. (№ 225). – С. 7.

13. **Про затвердження** Положення про програмно-апаратний комплекс "Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту": постанова Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2021 р. № 1254 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 7 груд. (№ 235). – С. 8.

14. **Про затвердження** Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 р. № 1321 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 17 груд. (№ 243). – С. 9.

15. **Про затвердження** Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорщини про взаємне визнання документів про освіту та наукові ступені: постанова Кабінету міністрів України від 9 грудня 2021 р. № 1292 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 15 груд. (№ 241). – С. 12.

16. **Про реорганізацію** Луганського національного аграрного університету: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2021 р. № 1498-р // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 2 груд. (№ 232). – С. 7.

17. **Про реорганізацію** Харківського національного університету будівництва та архітектури: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2021 р. № 1499-р // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 2 груд. (№ 232). – С. 7.

Накази, листи, повідомлення Міністерства освіти і науки України

18. **Зміни** до складу спеціалізованих вчених рад: додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Лист. (№ 11). – С. 87–92.

19. **Про результати** державної атестації наукових установ: наказ Міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2021 р. № 1122 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Груд. (№ 12). – С. 46–60.

20. **Про рішення** з питань присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань та внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від

27 вересня 2021 року № 1017 : наказ Міністерства освіти і науки України від 30 листопада 2021 р. № 1290 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Груд. (№ 12). – С. 61–92

21. **Про рішення** з питань присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань та внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 29 червня 2021 року № 735 : наказ Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Лист. (№ 11). – С. 2–5.

22. **Про утворення** спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до деяких наказів : наказ Міністерства освіти і науки України від 26 жовтня 2021 р. № 1136 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Груд. (№ 12). – С. 2–31.

23. **Рішення** вчених рад закладів вищої освіти про присвоєння вченого звання професора (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Лист. (№ 11). – С. 50–59.

24. **Рішення** вчених рад закладів вищої освіти та наукових установ про присвоєння вченого звання старшого дослідника (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Лист. (№ 11). – С. 83–86.

25. **Рішення** спеціалізованих вчених рад про присудження наукового ступеня доктора наук з галузей науки та за науковими спеціальностями (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Лист. (№ 11). – С. 6–19.

26. **Рішення** спеціалізованих вчених рад про присудження ступеня доктора філософії з галузей знань та за спеціальностями (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Лист. (№ 11). – С. 20–49.

27. **Список** друкованих періодичних видань, стосовно яких вносяться зміни до Переліку наукових фахових видань України. Категорія Б : додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Лист. (№ 11). – С. 89–90.

28. **Список** друкованих періодичних видань, що включаються до Переліку наукових фахових видань України. Категорія "Б" : додаток 3 до наказу Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Лист. (№ 11). – С. 90–92.

Вища освіта і наука за кордоном

29. **Шумовецька С. П.** Професійна підготовка і розвиток лідерського потенціалу співробітників прикордонних служб США та європейських країн / С. П. Шумовецька // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 94–101.

30. **Спіцин Є. С.** Особливості практичної педагогічної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у країнах Західної Європи / Є. С. Спіцин, В. В. Черниш // Іноземні мови. – Київ, **2021**. – № 3 (107). – С. 51–59.

31. **Avetisyan M.** Comparative analysis of systems of higher education management in Greece and Italy / M. Avetisyan // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 77–83.

Порівняльний аналіз систем управління вищою освітою в Греції та Італії.

32. **Dmitrenko N.** Explicit Models for Foreign Language Strategy Learning of Pre-Service Teachers at University Level / N. Dmitrenko, L. Melnyk // Advanced education. – Київ, **2021**. – № 18. – Р. 19–29.

Вища освіта і наука в Україні

33. **Айнштайн** би нас підтримав! / І. Анісімов, В. Локтев, Л. Поперенко, М. Стріха // Світ. – Київ, **2021**. – Груд. (№ 47/48). – С. 1, 2.

Щодо процесу творення української наукової термінології.

34. **Аналіз** відповідності фахових видань, що входять до науко-метричних баз даних, предметній області спеціальності 186 Видавництво та поліграфія / Т. Ю. Киричок, В. А. Баглай, Т. В. Горова, О. П. Сокол, А. О. Комарницька, Ю. В. Сичик // Технологія і техніка друкарства. – Київ, **2021**. – Вип. 1 (71). – С. 4–26.

35. **Визнання** атестатів і дипломів // Освіта України. – Київ, **2021**. – 20 груд. (№ 49). – С. 4.

Кабінет міністрів України ухвалив угоду з урядом Угорщини про взаємне визнання документів про освіту і наукові ступені.

36. **Галата С.** Чим більша корупція, тим товстіші міністри! / С. Галата // Світ. – Київ, **2021**. – Груд. (№ 47/48). – С. 1, 8.

Професор українського походження Павло Блавацький дослідив українських урядовців за останні двадцять років і дійшов висновку, що корупція напряму залежить від товщини талії політиків та чиновників. Науковець отримав за це Шнобеля у сфері економіки.

37. **Декому** скасовано вчені ступені // Освіта України. – Київ, **2021**. – 6 груд. (№ 47). – С. 2.

38. **Джаман М. О.** Освіта як фактор формування якості людського потенціалу: (теоретико-методологічний аспект) / М. О. Джаман, Н. В. Припуга, О. В. Машталер // Ринок праці та зайнятість населення. – Київ, **2020**. – № 2 (62). – С. 61–69.

39. **Ісаєва О.** Вектор реформування вищої освіти в умовах глобалізації / О. Ісаєва // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 29–32.

40. **Капіца Ю.** Права інтелектуальної власності у договорах про співробітництво/виконання досліджень і розробок між науковими установами, університетами та підприємствами: частина перша – Європейський Союз, США / Ю. Капіца // Теорія і практика інтелектуальної власності. – Київ, **2021**. – № 4 (120). – С. 87–98.

41. **Капіца Ю.** Права інтелектуальної власності у договорах про співробітництво/виконання досліджень і розробок між науковими установами, університетами та підприємствами: частина друга – Україна, нові незалежні країни / Ю. Капіца // Теорія і практика інтелектуальної власності. – Київ, **2021.** – № 5 (121). – С. 95–107.

42. **На меті** – створення наукової еліти // Освіта України. – Київ, **2021.** – 20 груд. (№ 49). – С. 5.

43. **НАЗЯВО:** хроніка подій // Освіта України. – Київ, **2021.** – 13 груд. (№ 48). – С. 2.

Кабінет Міністрів України затвердив тимчасовий склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

44. **Палажченко К. С.** Нормативно-правова характеристика державно-приватного партнерства у сфері надання освітніх послуг / К. С. Палажченко // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2021.** – № 19. – С. 149–154.

45. **Підсумки** освітньої і наукової діяльності / інф. "Освіти України" // Освіта України. – Київ, **2021.** – 27 груд. (№ 50). – С. 4.

Відбувся онлайн-брифінг Міністра освіти і науки Сергія Шкарлета щодо підсумків освітньої та наукової діяльності за 2021 рік.

46. **Рибальченко В.** Хто приїде до нас навчатися? / В. Рибальченко // Голос України. – Київ, **2021.** – 17 груд. (№ 241). – С. 4.

Щоб збільшити приплив іноземних студентів, потрібні законодавчі зміни.

47. **Розвиток** науки й економічне зростання // Освіта України. – Київ, **2021.** – 6 груд. (№ 47). – С. 12–13.

48. **Рябокоть І. О.** Вплив поширення дистанційних форм навчання в період пандемії COVID-19 на якість трудового життя науково-педагогічних працівників / І. О. Рябокоть // Бізнес Інформ. – Харків, **2021.** – № 9 (524) : Пріоритети та ризики реалізації регіональної смарт-орієнтованої економічної політики. – С. 28–33.

49. **Селецький А.** Цифрові тренди / А. Селецький ; підготував Дмитро Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021.** – 6 груд. (№ 47). – С. 8.

Заступник Міністра освіти і науки України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Артур Селецький про перспективи цифрової трансформації галузі.

50. **Стимулювання інновацій, звіти ректорів і зарплати** // Освіта України. – Київ, **2021**. – 27 груд. (№ 50). – С. 5.

51. **Стимулювання інноваційної діяльності** // Освіта України. – Київ, **2021**. – 20 груд. (№ 49). – С. 2.

52. **Сучасні підходи до охорони науково-технічної інформації як результату інтелектуальної творчої діяльності** / Г. Дорожко, А. Ромашко, Л. Кравець, О. Поладько // Теорія і практика інтелектуальної власності. – Київ, **2021**. – № 3 (119). – С. 34–44.

53. **Тарасенко В. С.** Поняття та зміст адміністративно-правового статусу Кабінету міністрів України у сфері наукової і науково-технічної діяльності в Україні / В. С. Тарасенко // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – Сєверодонецьк, **2021**. – Вип. 2 (94). – С. 170–180.

54. **Тимошик М.** Чому наука і освіта не в пріоритеті нинішньої влади? Уроки однієї протестної акції / М. Тимошик // Слово Просвіти. – Київ, **2021**. – 16–22 груд. (№ 50). – С. 4–5.

55. **Тріщук О. В.** Первинна комунікація з авторами в наукових журналах, індексованих Web of Science / О. В. Тріщук, В. О. Касянчук // Технологія і техніка друкарства. – Київ, **2020**. – Вип. 4 (70). – С. 65–71.

56. **Хоменко І. І.** Питання організації менеджменту створення, охорони об'єктів права інтелектуальної власності та трансферу технологій у наукових установах / І. І. Хоменко, В. В. Кравченко // Бізнес Інформ. – Харків, **2021**. – № 8 (523): Удосконалення підходів до податкового реформування в Україні. – С. 40–47.

57. **Шулікін Д.** Дорожня карта і найближчі перспективи / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021**. – 27 груд. (№ 50). – С. 6.

58. **Шулікін Д.** Інтереси ланки і контури законопроекту / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021**. – 6 груд. (№ 47). – С. 6.

59. **Шулікін Д.** Інформаційна палітра: події, проблеми, досягнення. Науковці Президентському університету / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2021**. – Груд. (№ 47/48). – С. 2.

60. **Шулікін Д.** Перші лауреати премії імені Бориса Патона / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2021**. – Груд. (№ 47/48). – С. 1.

61. **Chentukov Y.** Educational migration as a factor of Ukraine's integration into the international educational space / Y. Chentukov, T. Nikolenko // Ринок праці та зайнятість населення. – Київ, **2020**. – № 2 (62). – С. 31–36.

У статті визначено, що одним із проявів процесу інтернаціоналізації вищої освіти є зростання обсягів освітньої міграції, яка має свої особливості, пов'язані з напрямом переміщень та адміністративно-територіальним характером. На основі аналізу відповідної інформаційної бази зазначено, що одним з індикаторів процесів освітньої міграції є кількість іноземних студентів та показник мобільності студентів.

62. **PISA–2022:** основний етап // Освіта України. – Київ, **2021**. – 20 груд. (№ 49). – С. 4.

Упродовж 4 квітня–20 травня 2022 року Україна візьме участь в основному етапі міжнародного дослідження якості освіти PISA–2022. Це визначено наказом Міністерства освіти і науки України. Провідною галуззю циклу PISA–2022 буде математика, а додатковою інноваційною галуззю – креативне мислення.

Вступ до ЗВО, зовнішнє незалежне оцінювання

63. **Виткалов С.** Вступна кампанія – 2021: погляд із регіону / С. Виткалов, В. Виткалов // Вища школа. – Київ, **2021**. – № 10 (206). – С. 79–83.

64. **Нові** умови прийому до вищів // Освіта України. – Київ, **2021**. – 6 груд. (№ 47). – С. 2.

65. **Підготовка** почалася // Освіта України. – Київ, **2021**. – 20 груд. (№ 49). – С. 5.

Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи

66. **Багрій К. Л.** Особливості дистанційного навчання у вищій освіті в умовах пандемії COVID-19 / К. Л. Багрій // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Чернівці, **2021**. – Вип. 1 (81). – С. 129–144.

67. **Білик М. Ю.** Позичування закладів вищої освіти на ринку освітніх послуг / М. Ю. Білик // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Чернівці, **2021**. – Вип. 1 (81). – С. 40–52.

68. **Відмінникам** ЗНО, освітянам і молодим ученим [Верховна Рада ухвалила три постанови про присудження парламентських премій у сфері освіти і науки] // Освіта України. – Київ, **2021**. – 13 груд. (№ 48). – С. 4.

69. **І знову** новий університет // Освіта України. – Київ, **2021**. – 20 груд. (№ 49). – С. 5.

70. **Ілійчук Л.** Моніторинг як важлива складова системи забезпечення якості вищої освіти / Л. Ілійчук // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 73–77.

71. **Овсієнко А.** Адаптація бібліотек до реалій цифрового простору / А. Овсієнко // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, **2021**. – Вип. 12. – С. 255–269.

72. **Підприємництво** в ІТ // Освіта України. – Київ, **2021**. – 20 груд. (№ 49). – С. 2.

73. **Стовба Т.** Створення цифрового золота сучасного закладу вищої освіти / Т. Стовба, І. Панченко // Економіст : події, особистості та ідеї, дослідження та прогнози. – Київ, **2021**. – № 9. – С. 45–46.

74. **Труніна І. М.** Формування конкурентних переваг закладів вищої освіти / І. М. Труніна, М. Ю. Білик // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук, **2021**. – Вип. 2 (127). – С. 36–40.

75. **Український** рахунок // Освіта України. – Київ, **2021**. – 27 груд. (№ 50). – С. 2.

Оприлюднено щорічний список кращих університетів країн Європи та Середньої Азії, що розвиваються, на 2022 рік (QS Emerging Europe and Central Asia University Rankings 2022), до якого увійшли 450 кращих закладів вищої освіти, зокрема 41 з України. Рейтинг укладено глобальним науково-дослідним консультативним центром QS Quacquarelli Symonds. Водночас присутність України у топ-100 рейтингу скоротилася з чотирьох до трьох університетів на фоні загального зниження їхніх репутаційних та наукометричних показників. Українські заклади вищої освіти, які увійшли до переліку 100 найкращих: Київський національний університет імені Тараса Шевченка – 35 місце у 2022 р. (33 місце у 2021 р.); Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" – 63 місце у 2022 р. (66 місце у 2021 р.); Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна – 69 місце у 2022 р. (67 місце у 2021 р.).

76. **Українські** ЗВО у рейтингу найкращих за можливостями працевлаштування випускників // Вища школа. – Київ, **2021**. – № 10 (206). – С. 6.

77. **Успішний** розвиток стартап-школи в системі інноваційного простору закладу вищої освіти / Н. А. Шевчук, С. О. Тульчинська, О. А. Вовк, О. А. Темченко // Агросвіт. – Київ, **2021**. – № 19. – С. 16–22.

78. **Шулікін Д.** Подружитися з роботодавцем / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021**. – 20 груд. (№ 49). – С. 1, 6–7.

79. **Щодо** військових вишів / за матеріалами ВРУ підготував Дмитро Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021**. – 27 груд. (№ 50). – С. 5

80. **Яремчук Н.** Педагогічні умови формування віртуального освітнього простору закладу вищої освіти / Н. Яремчук, Н. Сениця // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 54–61.

81. **Shykhnenko K.** Strategies for Organising and Managing Research at Universities: Systemic Review / K. Shykhnenko, A. Sbruiieva // Advanced education. – Київ, 2021. – № 18. – P. 42–52.

Організація наукових досліджень в університетах.

Державний вищий навчальний заклад "Університет менеджменту освіти"

82. **Тарасюк І.** Проекції професійного зростання [Державний вищий навчальний заклад "Університет менеджменту освіти"] / І. Тарасюк // Освіта. – Київ, 2021. – 1–8 верес. (№ 36/38). – С. 3.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

83. **Мацибок-Стародуб Н.** Аудиторія інтерактивних технологій / Н. Мацибок-Стародуб // Освіта. – Київ, 2021. – 1–8 верес. (№ 36/38). – С. 4.

Про урочисту церемонію відкриття іменної аудиторії інтерактивних технологій навчання в Інституті міжнародних відносин Університету.

84. **Чолпан П.** Олександр Захарович Голик – ректор Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка / П. Чолпан // Вища школа. – Київ, 2021. – № 10 (206). – С. 101–108.

85. **Щеглюк Д.** Якість освіти – основа діяльності університету : / Д. Щеглюк ; записала Н. Міщерська // Київський університет. – Київ, 2021. – Жовт. (№ 8). – С. 4.

Влітку 2021 року було створено Відділ забезпечення якості освіти КНУ імені Тараса Шевченка в результаті реорганізації Науково-методичного центру організації навчального процесу.

Львівський національний університет імені Івана Франка

86. **Щоб побільшало** вчителів-фізиків // Освіта України. – Київ, 2021. – 27 груд. (№ 50). – С. 3.

Педагоги-фізики з різних територіальних громад області вперше зібралися у Львівському національному університеті імені Івана Франка, щоб обмінятися думками й ідеями щодо розвитку свого предмета і популяризації дисципліни серед молоді.

Національна академія наук України

87. **Кінозерська Н.** До 95-річчя Інституту педагогіки НАПН України. Історія і діяльність відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти / Н. Кінозерська // Біологія і хімія в рідній школі. – Київ, 2021. – № 3 (142). – С. 41–44.

Національний авіаційний університет

88. **Іванкевич О.** Шляхи підвищення наукометричних показників науковців національного авіаційного університету / О. Іванкевич, В. Вахнович, В. Мазур // Український педагогічний журнал. – Київ, 2021. – № 3. – С. 99–105.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

89. **Євроінтеграційний** напрям у Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця як вимога сьогодення / Ю. Кучин, Б. Михайличенко, Р. Скрипник, Н. Гребень // Вища школа. – Київ, 2021. – № 10 (206). – С. 7–14.

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

90. **Melnychenko A.** Transformation of Educational Process in COVID-19 Pandemic: a Case of Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute / A. Melnychenko, T. Zheliaskova // Advanced education. – Київ, 2021. – № 18. – Р. 4–10.

Трансформація навчального процесу в Національному технічному університеті України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" під час пандемії Covid-19.

Національний університет "Острозька академія"

91. **Костюченко О.** "445 років історії вищої освіти України" / О. Костюченко // День (п'ятниця). – Київ, 2021. – 19–20 лист. (№ 139/140). – С. 14.

92. **Костюченко О.** Академія, що світить крізь століття / О. Костюченко, І. Омелянчук // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 26 листоп. (№ 228). – С. 4.

Виповнюється 445 років Острозькій академії, яка започаткувала розвиток вищої освіти в Україні.

93. **Костюченко О.** Острозькі спудеї – перші. Про граматику, риторичку, діалектику, арифметику, геометрію, астрономію, музику та те, як княжна Гальшка заповіла на розвиток академії "...шість тисяч кіп грошей" / О. Костюченко // Україна молода. – Київ, 2021. – 19 лист. (№ 122). – С. 14.

Одеський національний економічний університет

94. **Вітаємо** Одеський національний економічний університет зі 100-річним ювілеєм! // Економіст : події, особистості та ідеї, дослідження та прогнози. – Київ, 2021. – № 9. – С. 6–8.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

95. **Лабораторія** нанотехнологій // Освіта України. – Київ, 2021. – 6 груд. (№ 47). – С. 4.

У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відкрився Центр колективного користування науковим обладнанням – "Лабораторія нанотехнологій для матеріалознавства, енергетики та медицини".

96. **Природний** парк "Синевир" розширює співпрацю з вишами // *Голос України*. – Київ, **2021**. – 10 груд. (№ 234). – С. 1, 14.

Угоду про співпрацю підписали директор Національного природного парку "Синевир" М. Дербак і ректор ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника І. Цепенда.

Сумський державний університет

97. **Важливі** не тільки знання // *Освіта України*. – Київ, **2021**. – 6 груд. (№ 47). – С. 5.

Рада із забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету розглянула принципи надання психологічної підтримки здобувачам вищої освіти.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

98. **"Вчимося** навчати німецької" // *Освіта України*. – Київ, **2021**. – 6 груд. (№ 47). – С. 5.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького у партнерстві з Гете-Інститутом імплементуватиме програму DLL "Вчимося навчати німецькою".

Учасники навчально-виховного процесу

Викладачі

99. **Нестуля О.** Критеріально-діагностична база формування лідерської компетентності майбутніх викладачів закладу вищої освіти / О. Нестуля, С. Нестуля // *Вища школа*. – Київ, **2021**. – № 10 (206). – С. 15–29.

100. **Роль** викладача (НПП) в формуванні Soft skills здобувача вищої освіти / С. А. Павленко, О. В. Павленкова, А. І. Сидорова, Л. І. Ляшенко // Вісник проблем біології і медицини. – Полтава, **2021**. – Вип. 3 (161). – С. 209–211.

101. **Юник І. Д.** Перспективні напрями вдосконалення наукового іміджу викладача закладу вищої освіти / І. Д. Юник // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 141–148.

Студенти

102. **Безлюдна В.** Форми та методи формування національної ідентичності студентської молоді в позааудиторній роботі / В. Безлюдна, В. Мартинюк // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 6–11.

103. **Боднар А. Я.** Особливості професійного самовизначення сучасних студентів / А. Я. Боднар, К. А. Рибалочка // Психологія та психосоціальні інтервенції. – Київ, **2021**. – Т. 3 (за 2020). – С. 3–10.

104. **Васюк О.** Вивчення патріотизму студентської молоді / О. Васюк, С. Виговська, А. Виговський // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 33–38.

105. **Розширення прав студрад** // Освіта України. – Київ, **2021**. – 20 груд. (№ 49). – С. 5.

Окремі предмети, галузі

106. **Близнюк М.** Методична система навчання основ інформаційних технологій / М. Близнюк // Вища школа. – Київ, **2021**. – № 10 (206). – С. 84–100.

107. **Бондар О. П.** Методика прикладного спрямування математики в авіаційному закладі вищої освіти / О. П. Бондар, О. В. Задорожна, І. Л. Якуніна // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 13–19.

108. **Варнавська І.** Проблеми формування комунікативної компетентності здобувачів економічних спеціальностей / І. Варнавська // Український педагогічний журнал. – Київ, **2021**. – № 3. – С. 116–122.

109. **Ващило О. В.** Організація дистанційного навчання майбутніх філологів в умовах пандемії COVID-19 / О. В. Ващило // Іноземні мови. – Київ, **2021**. – № 3 (107). – С. 11–18.

110. **Гарбар Є.** Структурно-функціональна модель системи виховання громадянської відповідальності майбутніх офіцерів військових закладів вищої освіти / Є. Гарбар // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 5/6 (191/192). – С. 160–166.

111. **Герасименко Л. С.** Шляхи мотивації до навчання іноземних мов майбутніх авіаційних фахівців в умовах дистанційної освіти / Л. С. Герасименко, С. М. Муравська, О. М. Підлубна // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 107–113.

112. **Гнатишена І. М.** Дистанційне навчання ESL / І. М. Гнатишена, І. Р. Харюк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Чернівці, **2021**. – Вип. 1 (81). – С. 144–154.

113. **Гончарова Є.** Застосування інноваційних засобів навчання в умовах сьогодення / Є. Гончарова, О. Беляєва // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 99–103.

114. **Готинчан І. З.** Дистанційна освіта: сучасний стан, проблеми та перспективи / І. З. Готинчан // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Чернівці, **2021**. – Вип. 1 (81). – С. 155–166.

115. **Депчинська І. А.** Застосування прогресивних ідей минулого в сучасній освітній практиці вивчення іноземних мов / І. А. Депчинська // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 149–154.

116. **Зленко А.** Підготовка фахівців сфери документаційного забезпечення управління та інформаційної діяльності: історичні передумови та перспективи

/ А. Зленко, А. Іващенко // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, **2021**. – Вип. 12. – С. 145–170.

117. **Інтегративний** підхід до навчання студентів природничим наукам / Г. М. Бурлак, Л. М. Вілінська, О. М. Писаренко, О. Б. Василенко // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук, **2021**. – Вип. 2 (127). – С. 23–29.

118. **Коваль М. С.** Підготовка майбутніх менеджерів до професійної комунікативної взаємодії / М. С. Коваль, Л. А. Руденко // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 27–33.

119. **Козловська І. М.** Професійна спрямованість як системотвірний чинник підготовки майбутніх фахівців / І. М. Козловська, О. О. Стечкевич, Т. Д. Якимович // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 34–40.

120. **Колісник-Гуменюк Ю.** Особливості підготовки вчителів мистецтвознавства у закладах вищої освіти України / Ю. Колісник-Гуменюк // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 38–42.

121. **Креміль Ю. І.** Дослідження взаємозв'язку освітньо-професійних програм закладів вищої фармацевтичної освіти України із концепцією "фармацевт десяти зірок" / Ю. І. Креміль, Б. П. Громовик // Фармацевтичний журнал. – Київ, **2021**. – Т. 76, № 5. – С. 27–36.

122. **Лещенко Г. А.** Підготовка науково-педагогічних працівників до роботи в умовах дистанційного навчання / Г. А. Лещенко // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 114–120.16.

123. **Лісецька І. С.** Роль студентського наукового гуртка в підготовці висококваліфікованих фахівців під час дистанційного навчання / І. С. Лісецька // Сучасна педіатрія. Україна. – Київ, **2021**. – № 4 (116). – С. 82–85.

124. **Ляска О.** Оцінювання ефективності технологій викладання в умовах дистанційної освіти / О. Ляска, Н. Чаграк, Т. Стриженко // Український педагогічний журнал. – Київ, **2021**. – № 3. – С. 106–115.

125. **Ляховська Ю.** Методологічні підходи до формування громадянської культури в майбутніх учителів іноземної мови / Ю. Ляховська // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 146–153.

126. **Меліх О. О.** Особливості наукових досліджень в економіці / О. О. Меліх, В. В. Немченко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – Хмельницький, **2021**. – № 2. – С. 222–226.

127. **Мінаєва К.** Особливості ЗНО з хімії. Як успішно підготуватися до іспиту й вдало його скласти / К. Мінаєва // Хімія. Шкільний світ. – Київ, **2021**. – Лист.-груд. (№ 11/12). Підготовка до ЗНО. – С. 6–14.

128. **Матковська Н. В.** Підсистема вправ для формування англомовної усномовленнєвої компетентності у майбутніх бакалаврів з комп'ютерної інженерії? / Н. В. Матковська // Іноземні мови. – Київ, **2021**. – № 3 (107). – С. 26–36.

129. **Оніщук М.** Удосконалення суддівської освіти через інституційний розвиток Національної школи суддів України / М. Оніщук // Вісник Державної судової адміністрації України. – Київ, **2019**. – № 4. – С. 2–10.

130. **Писміченко О.** Мобільно-розвивальні засоби формування художньо-образного мислення у студентів художньо-педагогічних факультетів (на основі створення мінігобелену та пластики малих форм) / О. Писміченко, З. Борисюк // Український педагогічний журнал. – Київ, **2021**. – № 3. – С. 45–50.

131. **Рижиков В.** Розробка моделі формування готовності майбутніх військових психологів до вирішення конфліктних ситуацій у професійній діяльності / В. Рижиков, А. Юрков // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 43–47.

132. **Різник Н. А.** Використання мультимедійних технологій під час дистанційного навчання у закладі вищої освіти / Н. А. Різник // Економічний вісник університету. – Переяслав-Хмельницький, **2021**. – Вип. 50. – С. 12–17.

133. **Рубцова С. В.** Експериментальна перевірка методики формування англомовної лексичної компетентності в майбутніх інженерів у професійно

орієнтованому активному читанні / С. В. Рубцова // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 121–128.

134. **Рубцова С. В.** Підсистема вправ і завдань для формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому читанні в майбутніх інженерів / С. В. Рубцова // Іноземні мови. – Київ, **2021**. – № 3 (107). – С. 37–43.

135. **Рябовол Л. Т.** Студентоцентроване навчання: поняття, вимоги, шляхи реалізації / Л. Т. Рябовол // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 55–63.

136. **Селезньова О. М.** Специфіка викладання юридичних дисциплін студентам економічних спеціальностей: проблеми та можливості дистанційного навчання / О. М. Селезньова // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Чернівці, **2021**. – Вип. 1 (81). – С. 166–178.

137. **Слуцький Я.** Перспективні напрями розвитку адаптаційної системи підготовки іноземних студентів в українських закладах вищої освіти / Я. Слуцький // Український педагогічний журнал. – Київ, **2021**. – № 3. – С. 24–34.

138. **Танана С. М.** Складові формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців сфери обслуговування та готельно-ресторанної справи / С. М. Танана // Економічний вісник університету. – Переяслав-Хмельницький, **2021**. – Вип. 50. – С. 17–23.

139. **Тарнопольський О. Б.** Про деякі міфи сучасної вітчизняної методики викладання іноземних мов як науки / О. Б. Тарнопольський // Іноземні мови. – Київ, **2021**. – № 3 (107). – С. 3–10.

140. **Усик Л.** Формування професійної компетентності студентів у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням / Л. Усик, В. Чорна, О. Петухова // Український педагогічний журнал. – Київ, **2021**. – № 3. – С. 51–57.

141. **Цюприк А. Я.** Інтерактивне навчання в контексті самостійної діяльності студентів закладів вищої освіти / А. Я. Цюприк // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 70–76.

142. **Швардак М. В.** Кейс-технології в системі підготовки майбутніх керівників закладів освіти до застосування технологій педагогічного менеджменту / М. В. Швардак // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 135–140.

143. **Щербина М. Б.** Підсистема вправ для диференційованого формування англомовної компетентності в діалогічному мовленні майбутніх учителів / М. Б. Щербина // Іноземні мови. – Київ, **2021**. – № 3 (107). – С. 19–25.

144. **Яців С.** Методичні аспекти процесу формування іншомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови (у контексті "Загальноєвропейських рекомендацій") / С. Яців // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2021**. – № 7/8 (193/194). – С. 108–113.

145. **Chala N.** Presentations, portfolio and blog-folio as a variety of innovative educational technologies among methods of studying a foreign language in higher educational establishments / N. Chala, I. Kovalova // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 129–134.

Презентації, портфоліо та блог-фоліо як різновид інноваційних освітніх технологій серед методик вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах.

146. **Haugradyan L.** Art-technologies as innovative approaches in the learning process / L. Haugradyan // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 102–106.

Арт-технології як інноваційні підходи в процесі навчання.

147. **Maiier N.** How to Develop Digital Competence in Pre-Service FL Teachers at University Level / N. Maiier, T. Koval // Advanced education. – Київ, **2021**. – № 18. – Р. 11–18.

Підвищення цифрових компетентностей викладачів іноземних мов.

148. **Mohammed A.** How International Students in Chinese Medical Schools Perceive Distant Learning during the COVID-19 Pandemic / A. Mohammed, Z. Wenlan // Advanced education. – Київ, **2021**. – № 18. – Р. 119–129.

Дистанційне навчання іноземних студентів в медичних навчальних закладах КНР під час пандемії COVID-19.

149. **Zelenska L.** Dialogic interaction in the formation of future aviation specialists' foreign language communicative competence / L. Zelenska, S. Tymchenko // Науковий вісник Львівської академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2021**. – Вип. 10. – С. 155–159.

Діалогічна взаємодія у формуванні іншомовної комунікативної компетенції майбутніх авіаційних спеціалістів.

Управління в системі вищої освіти та ЗВО

150. **Журавель Ю. В.** Теоретико-методологічні аспекти державного регулювання сфери освіти / Ю. В. Журавель // Регіональна економіка. – Львів, **2021**. – № 2 (100). – С. 125–139.

151. **Ковальчук С. В.** Формування маркетингової стратегії закладів вищої освіти / С. В. Ковальчук, Л. Б. Мартинова, А. М. Танасійчук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – Хмельницький, **2021**. – № 2. – С. 215–221.

152. **Мобінг** – форма влади... слабкого керівника / підготувала Валентина Олійник // Освіта України. – Київ, **2021**. – 6 груд. (№ 47). – С. 9.

153. **Програмний** комплекс для галузі // Освіта України. – Київ, **2021**. – 13 груд. (№ 48). – С. 2.

Кабінет Міністрів України затвердив Положення про програмно-апаратний комплекс "Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту" (АІКОМ). На базі комплексу створюється нова система збору освітньої статистики.

Фінансово-економічні відносини у сфері вищої освіти, науки, оплата праці, стипендії

154. **Горошкова Л. А.** Фінансові механізми розвитку освіти в умовах децентралізації / Л. А. Горошкова, Є. В. Хлобистов // Економічний вісник університету. – Переяслав-Хмельницький, **2021**. – Вип. 50. – С. 174–186.

155. **Прозора** фінансова самостійність // Освіта України. – Київ, **2021**. – 27 груд. (№ 50). – С. 4.

156. **Соціальні** стипендії / за матеріалами ВРУ підготував Дмитро Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021**. – 27 груд. (№ 50). – С. 5.

157. **Стражник Л.** Стипендії – дітям загиблих бійців та студентам-ветеранам / Л. Стражник // Голос України. – Київ, **2021**. – 23 груд. (№ 246). – С. 7.

158. **Тригубенко М. В.** Застосування фінансово-кредитних інструментів як форми державної підтримки наукових установ: правове забезпечення в Україні / М. В. Тригубенко // Наука і правоохорона. – Київ, **2020**. – № 2 (48). – С. 133–141.

159. **Фінансування** науково-дослідної діяльності молодих учених в Україні / Є. Поліщук, А. Воротнікова, М. Воротнікова, О. Нагорна // Проблеми і перспективи економіки та управління. – Чернігів, **2021**. – № 2 (26). – С. 181–189.

160. **Шулікін Д.** Держбюджет–2022 прийнято! ["Як у головному кошторисі країни відображені інтереси освіти та науки і яким бюджетним програмам вдалося «підрости» до другого читання"] / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021**. – 13 груд. (№ 48). – С. 1, 4.

Список книжкових видань (монографії, підручники, навчальні посібники, матеріали конференцій тощо)

161. Гуманітарні науки і освіта сьогодні : матеріали Читань до Днів науки : зб. доп. наук. конф., 15–18 трав. 2021 р. / НАН України, Центр гуманіт. освіти ; [передслово Ю. Іщенко ; редкол.: В. Рижко (голова) та ін.]. – Київ : ЦГО НАН України, 2021. – 176 с.

*Зі змісту: Рижко В. А. Концепт "квадріум людини": гуманістичний простір (вступна доповідь до конференції) / В. А. Рижко. – С. 8–14; Вільчинська С. В. Про філософське наслідування в Україні у контексті пізнавальної специфіки гуманітаристики / С. В. Вільчинська. – С. 15–19; Загороднюк В. П. Гуманітарне знання у дзеркалі філософії постмодерну (від "археології знання" М. Фуко до "Привидів Маркса" Ж. Дерріда) / В. П. Загороднюк. – С. 19–27; Рижко Л. В. Науковці академічних установ як викладачі та проблеми гуманізації науки та освіти / Л. В. Рижко. – С. 40–48; Трубенко А. І. Гуманітарне знання і сучасність / А. І. Трубенко, В. П. Драпогуз, А. П. Шаповал. – С. 49–53; Хамітов Н. В. Філософська антропология в Україні: класика та сучасність / Н. В. Хамітов. – С. 74–84; Чуйко Н. В. Поняття "загальні закони розвитку світу" у розвідках представників Київської школи філософії / Н. В. Чуйко. – С. 85–94; Гардашук Т. В. Концепт постнормальної науки та наукова комунікація / Т. В. Гардашук. – С. 103–110; Кирилюк О. С. Як можливі привиди та примари? Сучасна наука як *Docta ignorantia*, або "наукова" містика та "містична" наука / О. С. Кирилюк. – С. 111–139; Шалашенко Г. І. *Conditio humana*, або дещо про мистецтво наукового пізнання / Г. І. Шалашенко. – С. 142–147; Вільчинський Ю. М. Що таке історія і як вона впливає на сучасну гуманітарну картину світу / Ю. М. Вільчинський. – С. 148–150; Онопрієнко В. І. Університет на шляху до цифрової реальності / В. І. Онопрієнко. – С. 162–166; Оноприєнко М. В. *Индустрия 4.0: феномен цифровизации экономики* / М. В. Оноприєнко. – С. 166–171.*

162. Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність : наук. зб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ф-т психології, Каф.

педагогіки ; [передм. А. А. Марушкевич]. – Київ : Ямчинський О. В., 2020. – 236, [1] с.

Зі змісту: Вайнола Р. Середовище закладу вищої освіти: фактори фасилітації / Р. Вайнола. – С. 29–35; Маріуц І. Педагогіка в сучасному дослідницькому університеті: теорія і практика європейського досвіду / І. Маріуц. – С. 33–28; Євтух М. Роль і місце педагогічної практики в системі підготовки майбутнього педагога / М. Євтух. – С. 113–119; Левицька Л. Саморозвиток як цінність професійної діяльності студентської молоді / Л. Левицька. – С. 131–141; Кос О. Аксиологічний підхід у вихованні гуманістичних цінностей студентів / О. Кос. – С. 141–149; Юстинская Г. Моделирование в педагогическом исследовании: проблемы построения модели формирования читательских компетентностей обучающихся в условиях смешанного обучения / Г. Юстинская. – С. 159–166; Балашова С. Метод проектів у науково-дослідницькій діяльності студентів у закладах вищої освіти / С. Балашова, Н. Головка. – С. 173–180; Жиленко М. Застосування рекомендацій міжнародної стандартної класифікації освіти при визначенні предметної області освітньої програми / М. Жиленко. – С. 180–186; Жихорська О. Формування професійної компетентності навчально-допоміжного персоналу закладу вищої освіти в умовах інтеграції неформальної та інформальної освіти / О. Жихорська. – С. 194–202.

163. **Кірін Р. С.** Нормативно-правове регулювання відносин академічної доброчесності: судово-експертний потенціал / Р. С. Кірін // Актуальні питання судової експертизи і криміналістики : зб. матеріал. міжнар. наук.-практ. конф.-полілогу (м. Харків, 15–16 квітня 2021 р.) / М-во юстиції України [та ін.]. – Харків, 2021. – С. 35–37.

164. **Людина** високої мети: ювілейне видання : ювілейне вид. / [упоряд.: Ю. М. Косенко, І. В. Соколова, А. М. Дегтеренко та ін.]. – Київ : Промінь, 2009. – 254, [2] с.

Зі змісту: Близнюк А. Непересічна особистість ректора / А. Близнюк. – С. 30–31; Зайчук В. Балабанов Костянтин Васильович – вчений, ректор, дипломат і патріот / В. Зайчук. – С. 32–34; Ніколаєнко С. МДГУ - це унікальний університет / С. Ніколаєнко. – С. 39–44; Скубашевський С. Костянтин Балабанов –

природжений лідер / С. Скубашевський. – С. 54–58; Флогаитис С. Константин Балабанов и его мечты / С. Флогаитис. – С. 59–61; Шевченко В. Гуманитарный университет – счастливая судьба и высокое предназначение Константина Балабанова / В. Шевченко. – С. 62–69; Бойко В. Стратегия успеха ректора Балабанова / В. Бойко. – С. 76–78; Тарута А. Ректор-созидатель / А. Тарута. – С. 83–84; Карайоргис В. Константин Балабанов – вдохновенный руководитель университета / В. Карайоргис. – С. 90–93; Проценко-Пичайджи А. Олимп Константина Балабанова / А. Проценко-Пичайджи. – С. 118–129; Киселева Н. МГГУ: история стримительного взлета / Н. Киселева. – С. 130–140; Наукові, науково-публіцистичні та методичні праці К. В. Балабанова. – С. 189–250.

165. **Наука. Освіта. Молодь** : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців (Умань, 28 квіт. 2021 р.) : [у 2 ч.]. Ч. 1 / М-во освіти і науки України, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини, Рада молодих науковців [та ін.] ; [редкол.: А. М. Гедзик та ін. ; голов. ред. О. І. Безлюдний]. – Умань : Візаві, **2021**. – 249, [1] с.

Зі змісту: Барабаш А. Громадсько-просвітницька діяльність М. І. Пирогова на посаді попечителя Київського навчального округу / А. Барабаш. – С. 22–24; Білик К. Застосування похідної у природничих науках / К. Білик, М. Нечипоренко. – С. 27–28; Богомаз М. Становлення французької мови у Швейцарській Конфедерації / М. Богомазта. – С. 32–36; Волянський С. Історія розвитку французької мови в Бельгії / С. Волянськийта. – С. 60–63; Ковтанюк М. Візуалізація навчального контенту при викладанні інформатичних дисциплін / М. Ковтанюк, І. Криворучко. – С. 182–185; Куніцький Я. Самостійна робота студентів як одна зі складових освітнього процесу / Я. Куніцькийта. – С. 208–211.

166. **Наука. Освіта. Молодь** : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців (Умань, 28 квіт. 2021 р.) : [у 2 ч.]. Ч. 2 / М-во освіти і науки України, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини, Рада молодих науковців [та ін.] ; [редкол.: А. М. Гедзик та ін. ; голов. ред. О. І. Безлюдний]. – Умань : Візаві, **2021**. – 253, [1] с.

Зі змісту: Моторна М. Сутнісні характеристики професійної спрямованості студентів – майбутніх соціальних працівників / М. Моторна. – С. 35–38;

Музичка С. Важливість застосування нетрадиційних методів та прийомів на уроках іноземної мови / С. Музичка. – С. 42–44; **Поліщук Н.** Формування здоров'язбережувальної компетентності студентської молоді у процесі волонтерської діяльності / Н. Поліщук. – С. 105–107; **Полякова О.** Програмні засоби дистанційного навчання / О. Полякова. – С. 110–112; **Солтусенко І.** Особливості проведення дистанційного навчання при вивченні природничих наук / І. Солтусенко, О. Мазур. – С. 153–157; **Таран А.** Тренінг як інноваційна методика інклюзивного навчання у системі вищої освіти / А. Таран. – С. 161–165.

167. **Сім'я** як дзеркало системи сучасного світу = Family as a mirror of modern world system : матеріали XIX Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. з систем. сімейної психотерапії УСП : м. Чернівці, 16–18 жовт. 2020 р. / М-во охорони здоров'я України [та ін.]. – Чернівці : Технодрук, 2020. – 82, [2] с.

Зі змісту: **Осипенко В.** Міжетнічна комунікація в умовах сучасної системи вищої освіти / В. Осипенко, О. Гарвасюк. – С. 49–53; **Скакун І.** Філософсько-антропологічні перспективи в сучасній науці / І. Скакун. – С. 65–66.

168. **Сучасні** стратегії гендерної освіти в умовах євроінтеграції = Modern strategies of gender education in the conditions of European integration : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., 10–11 верес. 2020 р. / М-во освіти і науки України, Нац. акад. пед. наук України, Громадська орг. "ЕдКемп Україна" [та ін.]; [редкол.: І. Гевко та ін.; заг. ред.: В. П. Кравець, О. М. Кікінеджи]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. – 287, [1] с.

Зі змісту: **Багнюк Н.** Гендерне питання у закладах освіти Волині XIX століття / Н. Багнюк. – С. 6–7; **Буяк Б.** Академічна доброчесність: від ментальної ідеї до законодавчої норми / Б. Буяк. – С. 8–9; **Вихор С.** Законодавче забезпечення гендерної рівності в освітньому просторі України / С. Вихор. – С. 10–12; **Грабовська І.** Гендерна освіта у вишах України перед новими інтелектуальними викликами сьогодення / І. Грабовська, Т. Талько. – С. 17–19; **Рего Г.** Ставлення студентів-медиків до забезпечення гендерної рівності у сфері охорони здоров'я України / Г. Рего. – С. 45–47; **Сіткар В.** Освітні успіхи України за результатами PISA–2018: гендерний аспект / В. Сіткар, Н. Сіткар, С. Сіткар. – С. 50–54; **Шароватова О.** Особливості інтегрування гендерного підходу до системи підготовки фахівців з

питань безпеки / *О. Шароватова*. – С. 70–72; **Гречин І.** Міжнародний досвід специфіка гендерної освіти та виховання в Іспанії / *І. Гречин*. – С. 75–77; **Дьоміна Ю.** До проблеми розвитку ідеї гендерної рівності у закладах вищої освіти Швеції / *Ю. Дьоміна*. – С. 78–79; **Колінець Г.** Політика гендерної рівності в освіті: світовий досвід / *Г. Колінець*. – С. 84–86; **Мусевич Р.** Гендерний підхід в організації діяльності університетів Швеції (Стокгольмський університет) / *Р. Мусевич*. – С. 98–99; **Шумська Д.** Гендерна підготовка вчителів у Скандинавії та в Україні / *Д. Шумська*. – С. 107–109; **Кікінежді О.** Соціально-психологічні механізми формування егалітарної культури студентської молоді / *О. Кікінежді*. – С. 153–156; **Оран М. О.** Суб'єктивне благополуччя українських студентів: гендерний аспект / *М. О. Оран*. – С. 167–168; **Фесенко Т.** Маскулінна та фемінна логічні системи як чинник освітньо-професійної підготовки проєктних менеджерів / *Т. Фесенко, Г. Фесенко*. – С. 179–180; **Володченко Ж.** Гендерні особливості формування корпоративної культури модерного закладу освіти / *Ж. Володченко, І. Кондратьєв*. – С. 225–226; **Удич З.** Адаптація абітурієнтів з інвалідністю в середовищі закладу вищої освіти / *З. Удич*. – С. 263–264.

Список видань, матеріали з яких уміщено в огляді

Агросвіт. – Київ,

2021. – № 19.

Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. – Чернівці ; Сучава,

2021. – № 2 (30).

Бізнес Інформ. – Харків,

2021. – № 8 (523) : Удосконалення підходів до податкового реформування в Україні.

2021. – № 9 (524) : Пріоритети та ризики реалізації регіональної смарт-орієнтованої економічної політики.

Біологія і хімія в рідній школі. – Київ,

2021. – № 3 (142).

Вища школа. – Київ,

2021. – № 10 (206).

Вісник Державної судової адміністрації України. – Київ,

2019. – № 4.

Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла

Остроградського. – Кременчук,

2021. – Вип. 2 (127).

Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені

Е. О. Дідоренка. – Сєверодонецьк,

2021. – Вип. 2 (94).

Вісник проблем біології і медицини. – Полтава,

2021. – Вип. 3 (161). ●

Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. –

Хмельницький,

2021. – № 2.

Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні

- науки. – Чернівці,
2021. – Вип. 1 (81).
- Голос України. – Київ,
2021. – 18 лист. (№ 218); 7 груд. (№ 231); 10 груд. (№ 234);
17 груд. (№ 241); 23 груд. (№ 246); 29 груд. (№ 248).
- День (п'ятниця). – Київ,
2021. – 19–20 лист. (№ 139/140).
- Економіст : події, особистості та ідеї, дослідження та прогнози. – Київ,
2021. – № 9.
- Економічний вісник університету. – Переяслав-Хмельницький,
2021. – Вип. 50.
- Інвестиції: практика та досвід. – Київ,
2021. – № 19.
- Іноземні мови. – Київ,
2021. – № 3 (107).
- Київський університет. – Київ,
2021. – Жовт. (№ 8).
- Молодь і ринок. – Дрогобич,
2021. – № 5/6 (191/192); № 7/8 (193/194).
- Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький,
2021. – Вип. 10.
- Освіта. – Київ,
2021. – 1–8 верес. (№ 36/38).
- Освіта України. – Київ,
2021. – 6 груд. (№ 47); 13 груд. (№ 48); 20 груд. (№ 49); 27 груд. (№ 50).
- Проблеми і перспективи економіки та управління. – Чернігів,
2021. – № 2 (26).
- Психологія та психосоціальні інтервенції. – Київ,
2021. – Т. 3 (за 2020).

Регіональна економіка. – Львів,

2021. – № 2 (100).

Ринок праці та зайнятість населення. – Київ,

2020. – № 2 (62).

Світ. – Київ,

2021. – Груд. (№ 47/48).

Слово Просвіти. – Київ,

2021. – 16–22 груд. (№ 50).

Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав,

2021. – Вип. 12.

Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ,

2021. – Лист. (№ 11); Груд. (№ 12).

Advanced education. – Київ,

2021. – № 18.